

שיטפונות רבותיי, שיטפונות.

מאת עדן זיתון.

(רשימת נחלים ואפיקים מומלצים לצייד שטפונות מובטח - בתוך הכתבה)

מעולם לא הבנתי את אותם האנשים המוזרים המעדיפים את החורף על פני הקיץ. איך יכול אדם שפוי להעדיף מטריות, גשם וקור על פני ים, חום ומשקפי שמש? במשך שנים הייתי משונאי החורף המושבעים ואף ממכחישיו עד שפגשתי באדם, שממבט ראשון לא היה ניכר בו שהוא בלתי שפוי אך לאחר שיחה התברר שהוא אינו בין השפויים. הבחור ללא ספק ובגאווה גמורה **העריץ את החורף ומיותר לציין שהעדיף אותו על הקיץ**. כשהופתעתי לגלות שהאיש אינו צוחק ודרשתי הסברים הוא הסביר במילה אחת - "שיטפונות". שיטפונות היה ההסבר היחידי שלו למה שבעיניי היה חוסר שפיות מוחלט. **אז מה זה שיטפונות ואיך זה מצדיק אהבה לחורף?**

אם חבר אומר לך שהוא הלך לחזות בשיטפון סביר להניח שהוא כנראה לא התכוון לכך שהוא הלך לצפות בצונאמי אכזרי, או בהצפת נהרות שמכסה את כל סביבתה. סביר יותר להניח שהוא כנראה הלך לצפות בשיטפון מסוג שנקרא "**שטפון בזק**". שיטפון בזק הוא שיטפון פתע שנוצר מזרימה פתאומית של מים בואדיות ובאפיקי נחל שלא זורמים בכל ימות השנה. כל צייד שיטפונות מתחיל יודע שצריך הרבה סבלנות ומיומנות. שיטפון הבזק ידוע בגורם ההפתעה שלו, לעולם אין לדעת מאיפה, מתי או באיזו מהירות הוא יזרום. השיטפון הוא תופעה שלא קל לתפוס מהסיבה הפשוטה שהמקור של מי השיטפון אינו קרוב כלל אל מוקד השיטפון עצמו. המים של השיטפון מגיעים מגשמים שזורדים במרחקים גדולים בדרך כלל מהנחלים היבשים ומתנקזים אל האפיקים הצרים במהירות גבוהה ובעוצמה.

אם כבר התעוררה בכם התחושה המוזרה הזו של התרגשות לקראת החורף ואתם כבר מדמיינים את עצמכם במצוד או בחיפוש אחר שיטפון ביום חורפי טוב, קודם כל מחובתי להזהיר אתכם - ייתכן ואתם מתחילים לאהוב את החורף, ואולי בקרוב תשתייכו לאותם מוזרים המעדיפים אותו על פני הקיץ. אם למרות האזהרה עדיין לא הפסקתם לקרוא, זו היא נקודת העל חזור ומכאן אתחיל לפרט על אופיו של צייד השיטפונות המצוי ואין לי שליטה על הקוראים שיעקבו אחר ההוראות ויהפכו לכאלה.

צייד השטפונות תמיד מצויד קודם כל ברכב ארבע על ארבע, (וכמובן בציוד לגרירת הרכב למקרה שייתקע) הצייד תמיד לבוש בבגדים חמים ונוחים ובנעליים סגורות עם עדיפות לאטימות למים (ובהחלט יש מקום לזוג גרביים להחלפה). בתרמילו יימצא פק"ל קפה איכותי עם כל המוצרים הדרושים ומצלמה לתיעוד. צייד השטפונות הולכים תמיד בלהקות, ובודדים הם ההולכים בגפם. כל אחד כמובן מודע לסכנות האורבות לו בתופעת טבע עצומת מימדים כשיטפון ולכן ישנם מספר כללי זהירות שיש לנקוט: לפני היציאה יש לברר היטב את תחזיות מזג האוויר ולברר את רמת הצפי לשיטפונות באיזור אליו הולכים. הכניסה לתוך אפיק נחל יבש מסוכנת מאוד בימים עם צפי לשיטפונות גם אם נראה שאין כל סימן לעננות או גשמים. למרות הסקרנות אין לבדוק את גובה המים בערוץ שכבר זורם בו שיטפון, וגם אם נראה כי זה רק זרם קל אין לנסות לחצות את הזרם עם הרכב כי הזרימה עלולה להיות חזקה ועמוקה מדי. יש להשמע להוראות המשטרה ורשות הטבע והגנים בכל זמן. ובאופן כללי חשוב לברר עדכונים לפני יציאה באתר "מוקד טבע" של החברה להגנת הטבע, שם יש עידכונים שוטפים על סכנות בטיוולים וכן ישנו עמוד המוקדש לשיטפונות באתר.

ודבר אחרון - לפני שתצאו בטעות לצוד שיטפונות באזורים יבשים הרשו לי להמליץ לכם על רשימת הנחלים ה'חמים' לתפיסת שיטפון איכותי:

1. חניון עליון של **גן לאומי עין עבדת** - תצפית על המפל שמעל עין מעריף בנחל צין, כביש 40 כ-7 ק"מ מדרום לשדה בוקר לכיוון מצפה רמון

2. **מצבת זיכרון מעל נחל תמר** - על כביש 25 בקילומטר ממערב לצומת הערבה לכיוון דימונה

3. **מצפה העץ ליד מצוקי דרגות** - בכביש 90 לאורך חוף ים המלח פונים למצוקי דרגות, עולים בכביש ארוך ומפותל לכיוון רמת המדבר, לפני סוף העלייה פונים שמאלה לדרך עפר המובילה לתצפית על נחל דרגות.

4. **נחל ערוגות** - השמורה נסגרת במצב של חשש לשיטפונות. ניתן לצפות בשטפון מהגשר בכביש הראשי ולנסות להגיע לחנייה של השמורה

5. **נחל צאלים** - זורם בגשם חזק בדרום הר חברון. לחלקו האמצעי של הנחל ניתן לנסוע בכל רכב בדרך עפר מסומנת בשחור הפונה מכביש ערד - מצדה, שמאלה מיד אחרי כפר הנוקדים, המגיעה עד הערוץ. ניתן להמשיך מכפר הנוקדים לכיוון מצדה ולפנות שמאלה לדרך טובה לגבעת גורני. בסופה עולים דקה לתצפית על המפל של בריכת צפירה. למיטיבי לכת ניתן לרדת מהתצפית מזרחה, ללכת כק"מ בשביל האדום ולפנות שמאלה בשביל הירוק, לרדת כמעט עד הערוץ להתרשם מהזרם ולחזור באותה דרך

6. **נחל זהר** - זורם מערד מזרחה רק בגשם חזק. יורדים בכביש ערד - עין בוקק ובסוף הירידה פונים שמאלה בשלט "קידוח זהר 4", נוסעים בדרך ועוצרים רגע לפני שהיא חוצה את הנחל, תופסים עמדה ומחכים

7. **נחל הבשור** - מנקז את נחל באר-שבע המנקז את אזור חברון ודרומה ולכן שומעים לא פעם ש "גשר צאלים סגור". זה הזמן לנסוע מאופקים לכיוון פארק אשכול ואחרי הפארק לעבור בגשר ולראות את הזרם. מיד בהמשך פונים שמאלה בשלט לדרך נוף נחל הבשור ממנה עולים לתצפית במגדל בתל שרוחן ומגיעים עד הגשר התלו

8. **ואדי קלט** מתצפיות שונות מעל הנחל

9. **ואדי עוג'ה** שבדרום בקעת הירדן.

10. **נחל ראש** בבקעת הירדן

ובאופן כללי מוטב לחפש שיטפונות באזור הנגב, מדבר יהודה ובקעת הירדן שם השטפונות מאוד שכיחים ומרשימים ביותר.

אני רוצה להרגיע ולומר, שגם אני התחלתי להעדיף את החורף על פני הקיץ אחרי השיטפון הראשון שלי.

אז הרשו לי בזאת לאחל חג שיטפונות שמח וצייד נעים לכולם.